

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ21/2020

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 23^η Μαρτίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι (2020) ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Πρόεδρος: Γεώργιος Καταπόδης, προεδρεύων στα θέματα 1,5,6,7 και 8

Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης, προεδρεύων στα θέματα 2 έως και 4

Μέλη: Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης, μέσω τηλεδιάσκεψης

Δημήτριος Σταθακόπουλος, μέσω τηλεδιάσκεψης

Δημήτριος Λουρίκας, μέσω τηλεδιάσκεψης

Μαρία Στυλιανίδου, μέσω τηλεδιάσκεψης

Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Ο Πρόεδρος της Αρχής κ. Γεώργιος Καταπόδης δεν παρέστη κατά την εξέταση των θεμάτων 2 έως και 4 λόγω δικαιολογημένου κωλύματος οπότε και προήδρευσε ο Αντιπρόεδρος της Αρχής κ. Αδάμ Καραγλάνης.

Λόγω εμφανούς απαρτίας δεν εκλήθησαν τα αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού.

Εισηγητής: Ευάγγελος Ιατρού, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ ειδικότητας διπλωματούχων μηχανικών (Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης)

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν, μέσω τηλεδιάσκεψης, ο εισηγητής, Ευάγγελος Ιατρού, καθώς και η αν. προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου της Αρχής, Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, επί αιτήματος του Δήμου Ηρακλείου Αττικής για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκειμένου για την ανάθεση κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης (κατ' αρθ. 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016) δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης και παροχής λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας 270.154,89€ χωρίς ΦΠΑ, για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας και την αποκατάσταση των βλαβών από το σεισμό της 19^{ης}.7.2019 τριών σχολικών μονάδων χωρικής αρμοδιότητας του Δήμου.

1. Με το με α.π. οικ. 4234/25.2.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1168/25.2.2020) έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ηρακλείου Αττικής με το συνημμένο σε αυτό φάκελο, όπως αυτός συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με τα έγγραφα και στοιχεία τα οποία διαβιβάστηκαν με το με α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1423/6.3.2020 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ίδιας ως άνω Υπηρεσίας, ο ανωτέρω Δήμος αιτήθηκε την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή), σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης (κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης και παροχής λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας 270.154,89€ χωρίς ΦΠΑ, για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας και την αποκατάσταση των βλαβών από το σεισμό της 19^{ης}.7.2019 τριών σχολικών μονάδων χωρικής αρμοδιότητας του Δήμου, με προβλεπόμενη συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικειμένου της σύμβασης τις πενήντα (50) ημέρες από την υπογραφή της.

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στο με αρ. πρωτ. οικ. 4234/25.2.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1168/25.2.2020) εξεταζόμενο αίτημα του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή ο φάκελος των εγγράφων και στοιχείων της κρινόμενης υπόθεσης, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“Μετά τον σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019 τρία σχολεία του Δήμου Ηρακλείου Αττικής υπέστησαν μεγάλες ζημιές και κρίθηκαν ακατάλληλα λόγω βλαβών στον φέροντα οργανισμό τους σύμφωνα με τις Εκθέσεις Μετασεισμικής Αυτοψίας (Ταχείς Οπτικοί Έλεγχοι) από κλιμάκια της «Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.» την 13^η και 21^η/08/. Σύμφωνα με τις ως άνω εκθέσεις οι σχολικές μονάδες που φέρουν τον χαρακτηρισμό «ακατάλληλο» είναι οι εξής:

1. 1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΤΕΡΥΓΑ, Πεύκων 50.
2. 4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ, ΠΑΛΙΑ ΠΤΕΡΥΓΑ, Παρ. Αλωνίων & Ιακωβίδου.
3. 5^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ, ΠΑΛΙΑ ΠΤΕΡΥΓΑ, Παρ. Κονίτσης.

Οι ανωτέρω σχολικές μονάδες δεν ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθούν παρά μόνο μετά από επισκευή, ή και ενίσχυση, στην περίπτωση στατικής ανεπάρκειας, αφού προηγηθεί εμπεριστατωμένος στατικός έλεγχος και αποτίμηση της φέρουσας ικανότητας των κτηρίων.

Αμέσως μετά την εκδήλωση της σεισμικής δραστηριότητας, δεδομένης της ακαταλληλότητας των ως άνω διδακτηρίων και ενόψει, εκείνη την περίοδο, της έναρξης του σχολικού έτους, αναζητήθηκαν χώροι και εκτελέστηκαν άμεσα οι απαιτούμενες εργασίες για την προσωρινή μεταστέγασή τους.

Για την μεταστέγαση του 1^{ου} Γυμνασίου έγινε χρήση διατιθέμενων αιθουσών στο 1^ο Λύκειο, για την μεταστέγαση του 5^{ου} Δημοτικού έγινε χρήση, μετά από την εκτέλεση εργασιών διαμόρφωσης, του γυμναστηρίου του 5^{ου} Δημοτικού και για την μεταστέγαση της παλιάς ακατάλληλης πτέρυγας του 4^{ου} Δημοτικού τοποθετήθηκαν έξι (6) προκατασκευασμένοι οικίσκοι σε διατιθέμενο εγγύς χώρο του οικοπέδου του 2^{ου} Νηπιαγωγείου.

Οι απαιτούμενες εργασίες στους ως άνω προσωρινούς χώρους υποδοχής εκτελέστηκαν εγκαίρως και πριν την έναρξη της σχολικής περιόδου με την σχετική δαπάνη να ανέρχεται στο ποσό των 316.714,93€, από ιδίους πόρους του Δήμου Ηρακλείου Αττικής.

Συγχρόνως, ο Δήμος έκανε ενέργειες ώστε να αναζητηθούν πόροι για την χρηματοδότηση της εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας και την αποκατάσταση των βλαβών των σχολικών μονάδων που φέρουν τον χαρακτηρισμό «ακατάλληλο». Στα πλαίσια αυτά απέστειλε στις 16/8/2019 έγγραφο στην ΚΤΥΠ ΑΕ για χρηματοδότηση των ανωτέρω αλλά δεν έλαβε καμία απάντηση.

Αντίστοιχα, απέστειλε αίτημα χρηματοδότησης στις 18/10/2019 στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών όπου και στις 13/01/2020 με απόφαση του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών εγκρίθηκε η Δέσμευση προϋπολογισμού ποσού διακοσίων ενενήντα μία χιλιάδων και διακοσίων ενενήντα επτά ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών (291.297,44 €), συμπεριλαμβανομένης της δαπάνης του Φ.Π.Α., σε βάρος του προϋπολογισμού του ενάριθμου έργου 2018ΣΕ57300000 της ΣΑΕ 573 του Π.Δ.Ε. και η Διάθεση ισόποσης πίστωσης προς τον Δήμο Ηρακλείου Αττικής, για την εκπόνηση των μελετών για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας & την αποκατάσταση των βλαβών των σχολικών μονάδων μετά από το σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019.

Ο προϋπολογισμός του Δήμου επικυρώθηκε με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής στις 23/01/2020 όπου έπειτα έπρεπε να προβεί στην αναμόρφωση αυτού με την εγγραφή του ποσού της χρηματοδότησης στους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς, όπου και έλαβε σχετική απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου.

Μετά την ως άνω έγκριση δέσμευσης προϋπολογισμού και διάθεσης πίστωσης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Υποδομών και συνεπώς μετά την εξεύρεση των αναγκαίων πόρων, απαιτείται η εξαιρετικά επείγουσα ανάθεση δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελετών και η παροχή τεχνικών και επιστημονικών υπηρεσιών για την επισκευή των σχολείων, ώστε οι μαθητές να επιστρέψουν με την έναρξη του σχολικού έτους σε κατάλληλα διαμορφούμενα και ασφαλή κτήρια, δεδομένου ότι οι προσωρινοί χώροι δεν πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές διδακτηρίων και διαθέτουν υποτυπώδεις και ελλιπείς συνθήκες αυλισμού.

Η Αναθέτουσα Αρχή πραγματοποίησε όλες τις απαραίτητες ενέργειες που άπτονται των αρμοδιοτήτων της στους χρόνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και το γεγονός ότι δεν υπήρξαν παραλείψεις – ελλείψεις προγραμματισμού και επιμέλειας για την καθυστέρηση έναρξης διαδικασίας διαγωνισμού.

Επιπρόσθετα, διαπιστώνεται η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος (σεισμός εν προκειμένω) και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανάγεται στην άμεση αποκατάσταση των φθορών των σχολείων ύστερα από τη σχετική μελέτη που πρέπει να εκπονηθεί καθώς εν συνεχεία θα ακολουθήσει η κατασκευή του έργου – αποκατάστασης.

Για την κάλυψη της ως άνω απολύτως απαραίτητης και κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, θεωρείται αδύνατη η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση και ως εκ τούτου καθίσταται αναγκαία η προσφυγή στην διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης με

διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν.4412/2016.”

Σημειώνεται ότι με την προσκομισθείσα υπ’ αριθμ. 34/18.2.2020 (ΑΔΑ: 6ΣΚΩΡ3-ΟΣ3) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του ανωτέρω Δήμου εγκρίθηκε η σκοπιμότητα για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης, με την επισήμανση ότι “πριν την εκκίνηση της ως άνω διαδικασίας ανάθεσης απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Ε.Α.Α.Δη.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2γ.δδ του Ν.4013/2011.”

II. Νομικό πλαίσιο

3. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ’ υποπερ. δδ’ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β’ της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α’ 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον «εργασίμες» ημέρες. [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α’ 147/8.8.2016) ορίζει ότι: “Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α’ και β’, ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού”.

5. Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β’ της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου [...]

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...]

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...]

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην περίπτωση 6. (α) ως «δημόσιες συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» νοούνται αυτές με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια των στοιχείων α' και β', αντίστοιχα, της περίπτωσης 6 της παραγράφου 3, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Γ', όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, “

6. Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα, γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α',[...]”.

Συναφώς επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30^{ης} Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσον αφορά στα κατώτατα χρηματικά όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, το ανωτέρω χρηματικό όριο του άρθρου 5 στοιχείο γ' του ν. 4412/2016, το οποίο αφορά τις μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές, όπως η αιτούσα, τροποποιήθηκε από 1.1.2020 στο ποσό των 214.000€.

7. Στις διατάξεις του άρθρου 6 (“Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”) του ίδιου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]”

8. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

III. Νομική Εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, ο οποίος ως Ο.Τ.Α. α' βαθμού αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά τις προπαρατεθεισες διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση (1α) του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών και δη δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση 9(α) του ίδιου ως άνω νόμου.

Δεδομένου δε ότι η εκτιμωμένη αξία της εξεταζόμενης (προς σύναψη) δημόσιας σύμβασης, ποσού 270.154,89€ χωρίς ΦΠΑ, υπερβαίνει το ισχύον εφαρμοστέο χρηματικό κατώφλι (ποσού 214.000€ χωρίς ΦΠΑ) του άρθρου 5 στοιχείο γ' του ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών των μη κεντρικών αναθετουσών αρχών, όπως η αιτούσα, προκύπτει ότι συντρέχει, καταρχήν, η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 ως ισχύει.

10. Συναφώς, επισημαίνονται τα εξής:

Η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα παλιότερα άρθρα 24 και 25 π.δ/τος 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν

προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

11. Η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 συνέχεται με τη σωρευτική συνδρομή πέντε προϋποθέσεων και συγκεκριμένα των εξής:

i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως πχ. η ανοικτή ή κλειστή διαγωνιστική διαδικασία, ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης, iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει, iv) το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος, v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εάν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

12. Αξιολογώντας, εν προκειμένω, τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, προκύπτουν τα εξής:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης η οποία δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων:

Η επικαλούμενη από την αιτούσα αναθέτουσα αρχή κατεπείγουσα ανάγκη έγκειται “στην άμεση αποκατάσταση των φθορών των σχολείων ύστερα από τη σχετική μελέτη που πρέπει να εκπονηθεί καθώς εν συνεχεία θα ακολουθήσει η κατασκευή του έργου – αποκατάστασης”.

Ειδικότερα, η υπόψη δημόσια σύμβαση εκπόνησης μελέτης και παροχής λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών υπό τον τίτλο “Μελέτη για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας & την αποκατάσταση των βλαβών των σχολικών μονάδων μετά από το σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019” σκοπείται να ανατεθεί προκειμένου για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας και την αποτίμηση της φέρουσας ικανότητας των διδακτηρίων των τριών πληγεισών σχολικών μονάδων (και συγκεκριμένα του 1^{ου} Γυμνασίου, του 4^{ου} Δημοτικού και του 5^{ου} Δημοτικού Δήμου Ηρακλείου Αττικής), τα οποία έχουν κριθεί ακατάλληλα βάσει των σχετικών (από 13.8.2019) εκθέσεων μετασεισμικής αυτοψίας των αρμοδίων κλιμακίων της “Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.”.

Σημειωτέον ότι, όπως προβάλλει η αιτούσα, “οι ανωτέρω σχολικές μονάδες δεν ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθούν παρά μόνο μετά από επισκευή, ή και ενίσχυση, στην περίπτωση στατικής ανεπάρκειας, αφού προηγηθεί εμπεριστατωμένος στατικός έλεγχος και αποτίμηση της φέρουσας ικανότητας των κτηρίων.”

Κατά συνέπεια, και παρόλο που το εξεταζόμενο αίτημα προσφυγής της αιτούσας στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης δεν φαίνεται να παρουσιάζει χρονική εγγύτητα προς τον χρόνο επέλευσης της επικαλούμενης απρόβλεπτης περίπτωσης (ήτοι το σεισμό της 19^{ης}.7.2019 στην περιοχή

της Αττικής), εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του μερικού και προσωρινού χαρακτήρα της δοθείσας λύσης της μεταστέγασης των υπόψη σχολικών μονάδων σε προσωρινούς χώρους, οι οποίοι έχουν διαμορφωθεί με δαπάνες της αιτούσας προκειμένου για την υποτυπώδη λειτουργία των υπόψη σχολικών μονάδων από την έναρξη του τρέχοντος σχολικού έτους και οι οποίοι *“δεν πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές διδακτηρίων και διαθέτουν υποτυπώδεις και ελλιπείς συνθήκες αυλισμού”*, διαφαίνεται ότι η επικαλούμενη ανάγκη της μόνιμης αποκατάστασης των επιγενομένων βλαβών των υπόψη σχολικών μονάδων συνεχίζει να έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα, χρήζοντας άμεσης αντιμετώπισης με την καλύτερη δυνατή τεχνικά λύση, στο πλαίσιο της οποίας είναι προαπαιτούμενη η άμεση εκπόνηση της εξεταζόμενης μελέτης και παροχή των συναφών τεχνικών υπηρεσιών.

Όσον αφορά δε στο εάν η κάλυψη της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης δεν συμβιβάζεται με την τήρηση των προθεσμιών που επιτάσσουν¹ άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως πχ. η ανοικτή επιστευσμένη διαδικασία του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016, η αιτούσα προβάλλει τον ισχυρισμό ότι *“για την κάλυψη της ως άνω απολύτως απαραίτητης και κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, θεωρείται αδύνατη η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση και ως εκ τούτου καθίσταται αναγκαία η προσφυγή στην διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν.4412/2016.”*, καθώς, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ’ αριθμ. 34/18.2.2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, *“ο ελάχιστος χρόνος που απαιτείται από την εκκίνηση της διαδικασίας με ανοικτό διαγωνισμό έως και την υπογραφή της σύμβασης εκτιμάται ενδεικτικά σε πέντε (5) μήνες, ενώ σε αντίστοιχη πρόσφατη περίπτωση ανοικτού διαγωνισμού ανάθεσης μελέτης που διενεργήθηκε από την υπηρεσία μας, ο αντίστοιχος χρόνος ήταν δεκατρείς (13) μήνες”*.

Συναφώς, κρίνεται σκόπιμο όπως ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η εκπόνηση της μελέτης και η παροχή των τεχνικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της εξεταζόμενης (προς ανάθεση) δημόσιας σύμβασης προαπαιτούνται, όπως προβάλλει η αιτούσα και πιθανολογείται βασίμως με βάση τα δεδομένα της κοινής πείρας, προκειμένου για τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης και την κατασκευή του έργου αποκατάστασης των βλαβών των υπόψη διδακτηρίων, η οποία σκοπείται από την αιτούσα με τεθέντα

¹ βλ. σχετικά και Ανακοίνωση COM (2015)454 final της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του ασύλου, με βάση την οποία οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, πρώτον, να εξετάζουν κάθε δυνατότητα σύντμησης των προθεσμιών με τη χρήση επιστευσμένης διαδικασίας και αν οι λύσεις αυτές δεν επιτρέπουν επαρκώς ταχεία παροχή προμηθειών και υπηρεσιών, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση. Για παράδειγμα, στην ανοικτή διαδικασία επιτρέπεται, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016, συντεταγμένη προθεσμία παραλαβής προσφορών 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης, μόνον σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρ. 27, ήτοι των 35 ημερών από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της οικείας προκήρυξης σύμβασης. Για τη δε κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 28 ν. 4412/2016, επιτρέπονται συντεταγμένες προθεσμίες: 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την παραλαβή των προσφορών, όταν δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα ανάγκη καθιστά αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών του ανωτέρω άρθρου.

χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης την έναρξη (την 11.9.2020) του επόμενου σχολικού έτους 2020-2021, "ώστε οι μαθητές να επιστρέψουν με την έναρξη του σχολικού έτους σε κατάλληλα διαμορφούμενα και ασφαλή κτήρια". Εξ' ού και το γεγονός ότι η αιτούσα έχει θέσει μία σχετικά στενή, συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικειμένου της εξεταζόμενης σύμβασης μελέτης χρονικού διαστήματος πενήντα (50) ημερών από την υπογραφή της.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης

Ως γενεσιουργό περίπτωση της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης, η αιτούσα επικαλείται το σεισμό της 19^{ης}.7.2019 στην περιοχή της Αττικής, ο οποίος προφανώς και συνιστά απρόβλεπτη για την αιτούσα περίπτωση κατά την έννοια της προπατατεθείσας νομολογίας (βλ. ανωτέρω υπό παρ. 12, σελ. 7 της παρούσας).

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή κατεπείγουσας ανάγκης

Προκειμένου για τη συνδρομή της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 θα πρέπει η κατεπείγουσα ανάγκη που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλεται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες για αυτήν περιστάσεις, με τις οποίες η ανάγκη αυτή να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια.

Στην κρινόμενη υπόθεση, διαφαίνεται ότι η επικαλούμενη απρόβλεπτη περίπτωση (σεισμός της 19^{ης}.7.2019 στην περιοχή της Αττικής) παρουσιάζει αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη, η οποία έγκειται στην αποκατάσταση – σε συνέχεια της προς ανάθεση μελέτης - των βλαβών τις οποίες υπέστησαν από το συγκεκριμένο σεισμό τα διδακτήρια των υπόψη τριών σχολικών μονάδων, όπως βεβαιώνεται στις σχετικές (από 13.8.2019) εκθέσεις μετασεισμικής αυτοψίας των αρμοδίων κλιμακίων της "Κτιριακές Υποδομές Α.Ε." (Κτ.Υπ. Α.Ε.), οι οποίες προσκομίσθηκαν στο πλαίσιο του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης.

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλείται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη

Όσον αφορά στη συγκεκριμένη προϋπόθεση συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι οι βλάβες, προς έλεγχο των οποίων σκοπείται η ανάθεση της εξεταζόμενης σύμβασης στο πλαίσιο της αποκατάστασης των διδακτηρίων των υπόψη σχολικών μονάδων, προκλήθηκαν, όπως προκύπτει από τις προαναφερόμενες εκθέσεις των αρμοδίων κλιμακίων της Κτ.Υπ. Α.Ε., από τον εν λόγω σεισμό και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι απορρέουν από ευθύνη της αιτούσας.

Περαιτέρω, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή επικαλείται ότι "πραγματοποίησε όλες τις απαραίτητες ενέργειες που άπτονται των αρμοδιοτήτων της στους χρόνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και δεν υπήρξαν παραλείψεις – ελλείψεις προγραμματισμού και επιμέλειας για την καθυστέρηση έναρξης διαδικασίας διαγωνισμού".

Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, από την 14^η.8.2019, ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση των (από 13.8.2019) εκθέσεων μετασεισμικής αυτοψίας των αρμοδίων κλιμακίων της Κτ.Υπ. Α.Ε. για τις βλάβες που υπέστησαν τα διδακτήρια των τριών σχολικών μονάδων από τον ανωτέρω σεισμό της 19^{ης}.7.2019, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή κινήθηκε αρχικά προς την κατεύθυνση της άμεσης εκτέλεσης εργασιών προσωρινής μεταστέγασης των εν λόγω σχολικών μονάδων με χρηματοδότηση από ιδίου πόρους της.

Πιο συγκεκριμένα, την 30^η.9.2019 η αιτούσα υπέγραψε σύμβαση ποσού 16.048,39€ χωρίς ΦΠΑ με αντικείμενο την *“κατεπίγουσα μεταφορά & τοποθέτηση προκατασκευασμένων οικίσκων για τη μεταστέγαση ακατάλληλων σχολικών μονάδων μετά από το σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019”*, στο πλαίσιο της οποίας, όπως βεβαιώνει η ίδια, *“τοποθετήθηκαν έξι (6) προκατασκευασμένοι οικίσκοι σε διατιθέμενο εγγύς χώρο του οικοπέδου του 2^{ου} Νηπιαγωγείου για την μεταστέγαση της παλιάς ακατάλληλης πτέρυγας του 4^{ου} Δημοτικού”*, ενώ την 6.11.2019 υπέγραψε σύμβαση ποσού 208.145,11€ χωρίς ΦΠΑ προκειμένου για τη *“διαμόρφωση χώρων για την κατεπίγουσα μεταστέγαση ακατάλληλων Σχολικών μονάδων μετά από το σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019”*, στο πλαίσιο της οποίας, όπως βεβαιώνει η ίδια, *“για την μεταστέγαση του 1^{ου} Γυμνασίου έγινε χρήση διατιθέμενων αιθουσών στο 1^ο Λύκειο”* και *“για την μεταστέγαση του 5^{ου} Δημοτικού έγινε χρήση, μετά από την εκτέλεση εργασιών διαμόρφωσης, του γυμναστηρίου του 5^{ου} Δημοτικού”*

Παράλληλα, διαφαίνεται ότι η αιτούσα προέβη - με εύλογη χρονική εγγύτητα προς το χρόνο κατά τον οποίο έλαβε γνώση των ανωτέρω εκθέσεων μετασεισμικής αυτοψίας των αρμοδίων κλιμακίων της Κτ.Υπ. Α.Ε. - σε ενέργειες για την εξασφάλιση της πίστωσης για την εκπόνηση των μελετών ελέγχου της στατικής επάρκειας των υπόψη κτιρίων προκειμένου να δρομολογήσει το έργο αποκατάστασης – επισκευής των βλαβών τους.

Ειδικότερα, η αιτούσα, προκειμένου να προβεί στην επισκευή – αποκατάσταση των βλαβών των υπόψη κτιρίων, αρχικά απέστειλε το με α.π. 22233/16.8.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Τεχνικών Υπηρεσιών της προς την Κτ.Υπ. Α.Ε., με το οποίο την καλεί *“για την εκπόνηση των σχετικών μελετών και επιχορηγήσεων”* και επί του οποίου δεν έλαβε απάντηση. Εν συνεχεία, η αιτούσα προσπάθησε να δρομολογήσει την αποκατάσταση των εν λόγω βλαβών με χρήση της λύσης έργου μελετοκατασκευής, προς πρόταση της οποίας απέστειλε το με α.π. οικ. 24731/1.10.2019 έγγραφο του γραφείου Δημάρχου προς τον Υπουργό Εσωτερικών, με το οποίο τον ενημέρωσε για την προκύψασα ακαταλληλότητα και την προσωρινή μεταστέγαση των υπόψη σχολικών διδακτηρίων, λόγω των βλαβών που υπέστησαν εκ του προαναφερθέντος σεισμού, και υπέβαλε αίτημα χρηματοδότησης του έργου *“Μελέτη και εκτέλεση έργου αποκατάστασης σχολικών μονάδων μετά από το σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019”*, προϋπολογισθείσας δαπάνης ποσού 1.657.808,81€, το οποίο ομοίως δεν απαντήθηκε. Τέλος, κατόπιν των ανωτέρω, η αιτούσα απέστειλε το με α.π. οικ. 26258/18.10.2019 έγγραφο του γραφείου Δημάρχου προς το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών προκειμένου για την υποβολή αιτήματος χρηματοδότησης της μελέτης υπό τον τίτλο *“Μελέτη για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας & την αποκατάσταση των βλαβών των σχολικών μονάδων μετά από το σεισμό της 19^{ης} Ιουλίου 2019”* με προεκτιμώμενη αμοιβή 291.297,44€.

Τελικά, η πίστωση για την υλοποίηση της εξεταζόμενης σύμβασης μελέτης εξασφαλίσθηκε την 13.1.2020, καθώς με την υπ’ αριθμ. Δ21/1901πε/Φ.Α07/13.1.2020 (ΑΔΑ: ΨΜΚ1465ΧΘΞ-Ω1Ζ) απόφαση Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εγκρίθηκε η δέσμευση και διάθεση πίστωσης ποσού 291.297,44€ για το Δήμο Ηρακλείου Αττικής προκειμένου, κατά το λεκτικό της απόφασης, *“να αντιμετωπισθεί η δαπάνη της μελέτης συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%”*.

Παράλληλα, μετά την ανωτέρω έγκριση της δέσμευσης και διάθεσης της εν λόγω πίστωσης και την επικύρωση της σχετικής τροποποίησης του προϋπολογισμού έτους 2020 του ανωτέρω Δήμου *“με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής στις 23/01/2020”*, η αιτούσα προέβη στις 12.2.2020 στην τροποποίηση του τεχνικού προγράμματος εκτελεστέων έργων της έτους 2020 προκειμένου για την ένταξη σε αυτό της υπόψη σύμβασης (βλ. *“με την υπ’ αριθ. 3/12-02-2020 (ΑΔΑ: ΨΗ6ΦΩΡ3-Ο32) απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η 1η Τροποποίηση του Τεχνικού*

Προγράμματος Εκτελεστέων Έργων του Δήμου για το έτος 2020 του Δήμου μας, στην οποία περιλαμβάνεται η ως άνω μελέτη στον Κ.Α. 64-7411.001 με κατανομή στα έτη 2020 και 2021 με ποσά 291.297,44€ και 48.702,56€ αντίστοιχα (340.000,00€ συνολικά) και ως εκ τούτου ο Δήμος έχει δεσμευθεί ήδη με την απόφαση αυτή για την κάλυψη της επιπρόσθετης δαπάνης με ίδιους πόρους.”), καθώς επίσης και στη σχετική αναμόρφωση του προϋπολογισμού της για το οικονομικό έτος 2020 (βλ. “με την υπ’ αριθ. 5/12-02-2020 (ΑΔΑ: ΩΜΧΙΩΡ3-2ΣΠ) απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η 1^η αναμόρφωση προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2020 του Δήμου μας, που συμπεριλαμβάνει και την εγγραφή ποσού 291.297,44€ στον Κ.Α. 64-7411.001 για το έτος 2020 για την εν λόγω μελέτη.”).

Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι η μη χρονική συνοχή της προσφυγής της αιτούσας στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης σε σχέση προς την επέλευση της επικαλούμενης απρόβλεπτης περιστασης δύναται να αποδοθεί στην καθυστέρηση των (εκτός της σφαίρας ευθύνης της αιτούσας) εμπλεκόμενων φορέων να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προς εξασφάλιση της πίστωσης υλοποίησης της εξεταζόμενης σύμβασης και όχι σε υπαιτιότητα της αιτούσας, η οποία διαφαίνεται ότι έχει επιδείξει επαρκή επιμέλεια, καθόλο το μεσολάβουν χρονικό διάστημα από την επέλευση της επικαλούμενης απρόβλεπτης περιστασης έως σήμερα, τόσο προς την κατεύθυνση της άμεσης αντιμετώπισης του προβλήματος της προσωρινής μεταστέγασης και λειτουργίας των πληγεισών σχολικών μονάδων έως ότου προκύψει η μελέτη αποκατάστασης των βλαβών που υπέστησαν τα κτίρια αυτά από το συγκεκριμένο απρόβλεπτο γεγονός, όσο και σχετικά με την ωρίμανση της τεχνικής λύσης για το έργο αποκατάστασης αυτών.

(v) Ως προς την ανάθεση της εξεταζόμενης σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο

Καταρχήν επισημαίνεται ότι, λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της ρύθμισης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ’ ν. 4412/2016, η εφαρμογή της συγκεκριμένης εξαιρετικής διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης επιτρέπεται επί τη βάση της προσωρινής κάλυψης των επικαλούμενων κατεπειγουσών αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής (βλ. πχ. αποφάσεις 56/2015 και Δ75/2019 της Αρχής), ενώ για τα αγαθά, τα έργα και τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητα μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπειγουσας ανάγκης η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Επομένως το κατ’ επίκληση των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης (βλ. πχ. αποφάσεις Δ127/2018 και Δ75/2019 της Αρχής). Στην ίδια λογική, όπως έχει κριθεί με τη Δ84/2019 απόφαση της Αρχής επί αιτήματος διαπραγμάτευσης αναθέτουσας αρχής υποβληθέντος υπό την ίδια ως άνω νομική βάση, “*δεδομένου δε ότι οι εξαιρετικές περιπτώσεις αυτές απαιτούν άμεσες παρεμβατικές ενέργειες για την κάλυψη των κατεπειγουσών αναγκών, η προσφυγή στη διαπραγμάτευση, στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να περιορίζεται στην ανάθεση εκείνων των υπηρεσιών που κρίνονται αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση και ανακούφιση των σχετικών αναγκών”.*

Εν προκειμένω, από την εξέταση του υποβληθέντος τεύχους προεκτιμώμενης αμοιβής της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης μελέτης και παροχής λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και έχοντας υπόψη τα δεδομένα της κοινής πείρας, διαφαίνεται ο τεχνικά αδιαίρετος χαρακτήρας του προεκτιμηθέντος αντικειμένου της εν λόγω σύμβασης, το οποίο αποσκοπεί στην αποτίμηση σε ενιαίο στάδιο της φέρουσας ικανότητας των ελεγχόμενων σχολικών κτιρίων και το οποίο συνίσταται για

καθένα από αυτά: α) στην εκπόνηση γεωτεχνικής μελέτης βάσει εργασιών υπαίθρου και εργαστηριακών δοκιμών, β) στη διενέργεια ερευνητικών εργασιών απαιτούμενων για τη διαπίστωση της ποιότητας των υλικών του φέροντος οργανισμού τους και γ) στην εκπόνηση της σχετικής στατικής μελέτης (στατική αποτύπωση, έλεγχο στατικής επάρκειας και εκπόνηση μελέτης στατικής ενίσχυσης).

Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω, διαφαίνεται βασίμως ότι το αντικείμενο της εξεταζόμενης σύμβασης μελέτης και παροχής τεχνικών υπηρεσιών έχει τεθεί στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου, σύμφωνα με την υπό εξέταση προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή της σύμφωνης γνώμης της, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, επί του εξεταζόμενου αιτήματος του Δήμου Ηρακλείου Αττικής όπως αυτός προβεί κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης (κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης προκειμένου για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης και παροχής λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, εκτιμώμενης αξίας 270.154,89€ χωρίς ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 23 Μαρτίου 2020

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης